

Fotod: Rauno Volmar ja erakogu

Kogu aeg autos istudes jääb väljas toimuvast vale mulje, kardab Kolga, kes suurem osa elust on trolliga sõitnud.

Voldemar Kolga – silmapaistvaim psühholoog

Ta räägib palju. Aga see huvitab inimesi, sest tema kommentaare nähtustele ja olukordadele vajavad televisioon, raadio, ajalehed ja ajakirjad.

Valner Valme

Kell saab kohe kümme hommikul, Volde-
mar Kolgal on loen-
gupaas, aga tudengitest ta ra-
hu ei saa, neid trügib tema
kabinetti ühe- ja karjakaupa.
Matriklitega ja muidu.
Lõpuks ei saa me teisiti rääki-
da, kui Kolga lihtsalt paneb
ukse lukku. Lingilõgistamise-
ga harjume ära.

Kas populaarsus tuleb õppejõutöös kasuks?

Tuleb muidugi, kuigi ta teki-
tab mõnikord niukseid ime-

likke asju, et poemüüjad
tunnevad hääle järgi ära.
Inimesed arvavad ekslikult,
et televisioonis esinemine
tõstab teistest kõrgemale.

Raske on leida inimest,
kes ütleks, et populaarsus ei
ole meeldiv. Aga näiteks
sportlased peavad ajakirja
Sports Illustrated kaanele
sattumist halvaks endeks.
See tähendab tipus olemist,
aga tipust kukutakse alla.

**Sel juhul peaks hoiduma ka
kuldmedalitest. Kas teie kar-
date tipust alla kukkuda, ku-
hu te tahate veel jõuda?**

Mulle on pakutud palju suu-
remat palka reklaami- või
konsultatsioonifirmadest,

aga mina saan naudingut
loengute pidamisest.

Ma ei leia, et ma tipus olen,
aga mulle meeldib loenguid
lugeda, seetõttu olen vahel ar-
vanud, et äkki ma peaks ise
kuulajatele maksma.

Olen teinud reklaamtekste
ja nõustamisi, aga sellest
ei ole kujunenud püsitege-
vust. Ma kardan, et mind
mingitesse kitsastesse raami-
desse surutakse.

Inimene ei mõtle kaugele.
Inimene tahab võita praegu
ja siin. Meie riigis on väga
palju noori vastutusrikastel
ametipostidel, aga tõenäoli-
selt hakkavad nad mingil ajal
vastu päid ja jalgu saama, sest
on oma arengus mingi obli-
gatoorse faasi vahele jätanud.
Ja neil tekib stress.

**Millised väljakutsed te ise
olete jätanud vastu võtmata?**

Sellised, mis huvi ei paku.

Üldiselt tuleb väljakutsed
vastu võtta, aga peab olema
valmis ka langusteks. Kui
pangategelane või maakler
on aasta välismaal midagi
õppinud, hakatakse teda te-
ma grupeeringus ülistama.
Väikese ühiskonna asi. Mis
sest, et sa oled küla esimene
poiss, see ei tähenda, et sul
on positsioon maailmas.

**On teil palutud kommenteeri-
da teemat, mida te üldse ei
valda?**

Ma võin end interneti abil
kiiresti kurssi viia ja siis kom-
menteerida.

Kuskil avaldatud lugeja-
kirjas juba nimetati mind
ironiliselt Eesti ainsaks
psühholoogiks, kuna ma nii
erinevatel elualadel olen
sõna võtnud. Ma riskin, aga
ma tunnen, et keegi peab
seda tegema, kui minu kol-
leegid, kes on võibolla mi-

nust targemad, keelduvad
tagasihoidlikkusest või
ülükõrgest kriitilisest meelest
tingituna suud lahti tege-
mast.

Nii olin vahepeal isegi bõr-
sikommentaator, kuigi ma ei
ole mingi majandusnimene,
aga 97. aastal oli väärtpaberit-
urul palju psühholoogiat.
Ostin ka ise aktsiaid.

Väikse rahva esindajad
peavad olema siiski univer-
saalsed. Kui ma mingi kitsa
alaga tegelen, siis mul on
kahju, et ma mujale ei jõua.

**On teid seetõttu pealiskaud-
suses süüdistatud?**

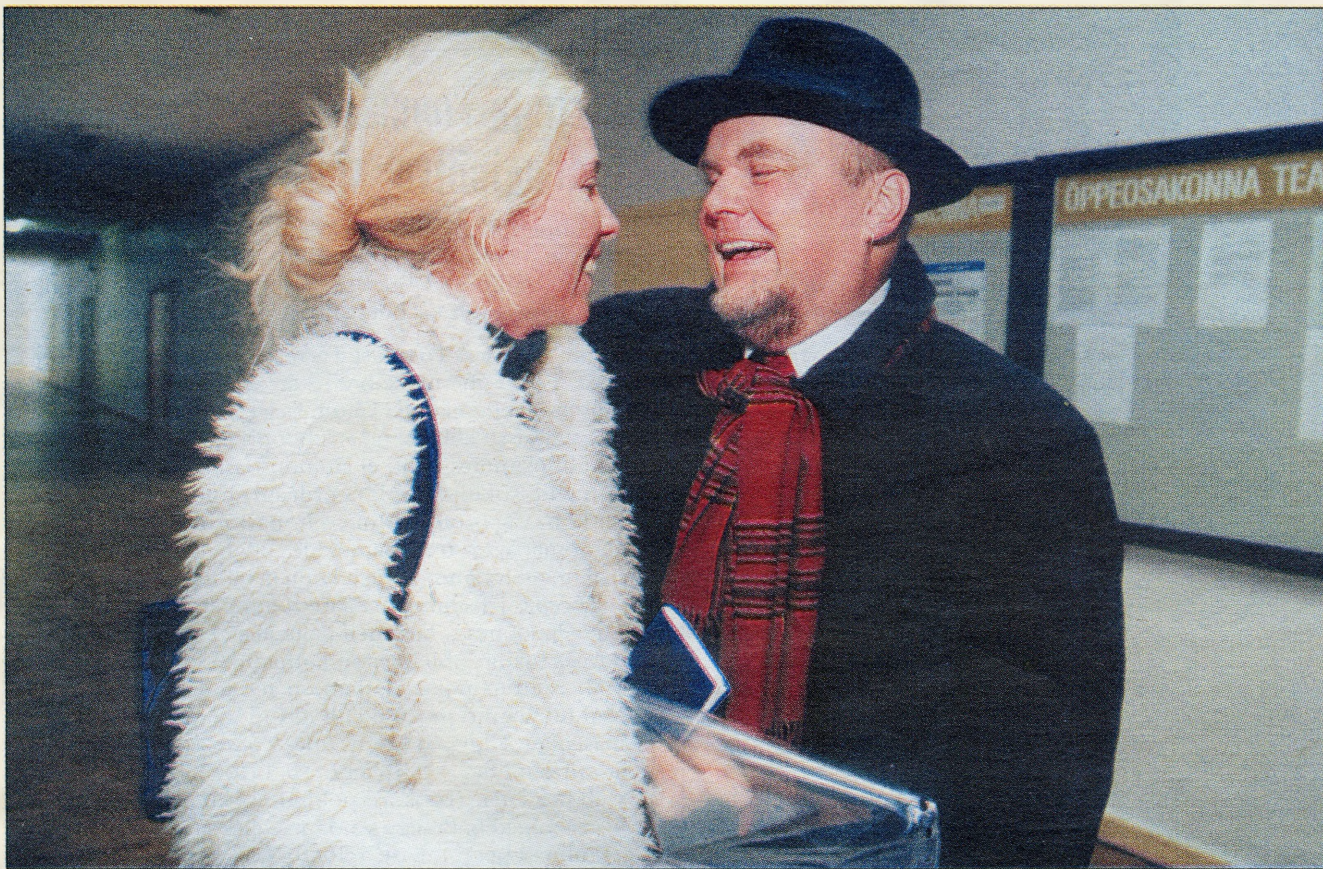
Küllap vist. Minu strateegia
ongi olla pigem pealiskaud-
sem, aga midagi teada
kõigest, aru saada maailma
asjadest laiuti. Oleks ma
suure rahva esindaja, oleks
kindlasti mõttekam minna
sügavuti.

Hea näide on professor
Endel Tulving. Tema on
mälu uurija, tema muude
asjadega ei tegele, lausa väl-
dib muid ajakirju ja asju. Te-
ma on väga kaugele jõud-
nud.

**Mis teema teil praegu käsil
on, millest te psühholoogina
hästi aru ei saa?**

Mind huvitab, miks tark ini-
mene käitub rumalalt. Nagu
ma isegi. Arvan, et ma eriti
loll ei ole, aga küllaltki tihti
panen mõõda. Rumal on
õnnis olla. Kui keegi ütleb,
et tal pole probleeme, võtan
tema suhtes kohe hoiaku.

Minu meelest pole inime-
se põhitegevus mitte söömi-
ne-joomine, vaid maailma
mõtestamine. Tähendusi
pole antud. Mina relativisti-
na arvan, et keegi neid tä-
hendusi ei teagi, sina ise
lood tähendusi.

Õppejõud Kolga saab üliõpilastega hästi läbi. Pildile jäi psühholoogiatudeng Eda Leesalu Tartu Ülikoolist.

Kui mina midagi kommenteerin, see ei tähenda, et ma edastan objektiivset maailma. Ma edastan enda nägemust ja muudan oma jutuga objektiivset maailma. Seetõttu ongi meedial suur ja ohtlik roll valida kommentaatoreid.

Milliseid inimesi te väldite?

Ebasiiraid. Vaenulikke. Mõni on mõistetamatul kombel vaenulik, mitte otse sinu vastu, aga ta peab mingi annuse vaenulikkust sulle kaela valama ja siis on ta normaalne inimene. Kui sa seda talud. Vaenulik on õnnetu inimene.

Psühholoogina peaksite vist suutma inimesi mõjutada.

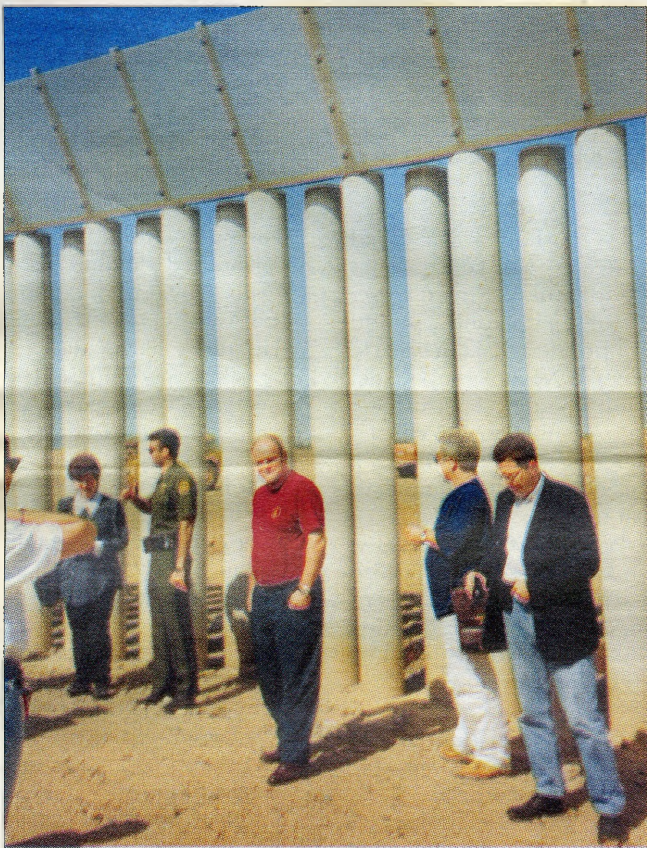
Hoidun isiklikes suhetes psühholoogiat kasutamast. Ma tahan olla tavaline inimene, kes lähtub tunnetest ja ideedest ning ei manipuleeri. Kõik psühholoogid nii ei mõtle. Nad teevad järeldusi isegi sellest, kas keegi teretab lõdva või pinges käega.

Aga inimesed teid ei karda, et oi jumal küll, see mees näeb mind läbi!

Mind ei karda keegi. Kui ma käituks eraelus psühholoogina, siis prooviks partner minu ootustele vastavalt käituda. Nii jääb ta ühedimensiooniliseks. Muidugi tean asju, mis väga hästi mõjuvad. Eelkõige peab olema ehe. Siis on inimene automaatselt ka emotsionaalne.

Loogiliselt peaks loomulikku olekut olema lihtne saavutada. Millal teie ennast leidsite?

Seda ei ole lihtne saavutada. Mina õppisin vabalt olema alles üle kolmekümnesena. Minu kohta on nüüd öeldud, et ma olen lapsesuuaga. Tegelikult normaalne täiskasvanud inimene ei räägi

"Mehhiklased on ka inimesed," ei mõista Voldemar ameeriklaste ehitatud müüri kahe riigi piiril San Diego linna juures.

kõike välja. Ta hoiab ikka midagi tagataskus ja vaatab, millal tal on kasulik seda välja käia.

Minu jaoks on koormav teha topeltmängu. Parem olla siiras. Ei tea, kas ma olen seda päris saavutanud. Selleks tuleb aktsepteerida oma mina, mis sest, et selles on puudujääke. Mina on väärtus, mis julgeb otse silma vaadata.

Kui vestluspartner teeskleb, on vist raske siiras olla?

Ameerika professor Woolbright andis väga hea intuitsuse definitsiooni. See on su võime ja tahe ennast teisele inimesele avada, kartmata, et sind arvustatakse. Inimese normaalne olek on tegelikult avatud. Küsimus on selles, kui palju on võimalik end avada.

Siis sõltub avatus ka inimese positsioonist ja kindlustatusest.

Jah, kui sa võid osta laevas pudeli veini, annab see ka teatud enesekindluse. Olen märganud ka vastupidiseid näiteid. Inimesel nagu oleks kõik olemas, aga ta ei ole õnnelik.

Kes sõidab kogu aeg autoga, liigub ainult luksuskohades, võib sattuda illusoorseesse maailma.

Kas teie olete igatsenud glamuursema keskkonna järele?

Ostsin hiljuti auto ja autoga sõites on mul vahel tunne, et ma ei tea enam, mis rahva seas toimub, et kui ma satuksin trolli, saaksin šoki.

Paljud, kes olid hiljuti minuga materiaalselt ühel pulgal, on võimu juurde pääse-

des äkki rikastunud ja nad panevad nüüd oma jõu asjadesse.

Kust peale raamatute ammutate lisateadmisi?

Tuleb minna erinevatesse reaalsustesse. Näiteks kurtide hulka. Ma olen käinud mitu korda Patarei vanglas. Käin Sunsetis või Flamingos ja eri keskkonnas saan midagi ka endast teada.

Välismaal käies võib kogeda vapustusi. Ameerika linna San Diegot poolitab Mehhiko osast Tijuana 14 miilne müür, et mehhiklased üle piiri ei saaks. Räägitakse õuduslugusid, kuidas nad kõrbes roomavad ja seal hukuvad. Olen Berliini müüri näinud, see oli San Diego oma kõrval pisike tarake. Kohalikud on müüriga harjunud, aga minu hing protestib: mehhiklased on ka inimesed.

See on näide suurriigi sallimatusest. Millega põhjendate sallimatust Eestis?

Ääremaa isoleeritusega. Sallimatust tingib ühest küljest kogemuse puudumine, teisest küljest hirm enda pärast ja piiratus. Vaenulikkust vähendab ka haritus.

Eesti rahva strateegia on enesesäilitamine avatuse kaudu. Ütlesin ükskord Arvo Valtonile, et eestlane on väga õppimisvõimeline ja avatud, Valton lisas, et eestlane on mollusk, kes pidevalt muutub ja muutuste läbi avastab ennast.

Vaenulikkus on seotud lihtsusega. Võetakse mingi üks tahk ja hakatakse seda üles puhuma.

Noored on juba sallivamad. Mida enam inimene läbib teiste inimestega maailmas, seda sallivamaks ta muutub. Ega endast erinevaid ei pea armastama, neid peab just nimelt sallima.

Voldemar Kolga

Sündinud:

18. 10. 1947

Õppinud: algkoolis Nõmmel, lõpetas Tallinna 20. Keskkooli (1966). Endise Leningradi Ülikooli lõpetas 1971, jätkas aspirantuuris 1973.-1976. aastani

Töötanud:

1976 - 1979 Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudis (Sankt Peterburg) teadurina 1979 - ... Tallinna Pedagoogilises Ülikoolis psühholoogia õppejõuna (praegu isiksuse- ja arengupsühholoogia õppetooli professor)

Õpetab psühholoogiat ka mitmes erakoolis, sh Õigusinstituudis.

Pidanud välisloenguid kümnekonnas USA ülikoolis ja kolledžis.

Avaldanud Eesti Ekspressis kümneid artikleid.

Huvialad: internet, naised, loengute pidamine, naisuurimus.

Ei meeldi mullas sonkida.

Perekonnaseis: üleminekuperioodis, poeg Rene õpib TTÜs arvutit

Mida arvate Voldemar Kolgast

Barbi Pilvre,
Eesti Ekspressis kultuuritoimetaja,
Voldemar Kolga magistrant ja kolleeg
Tallinna Pedagoogikaülikooli
Naisuuringute Keskusest:

Voldemar Kolga on suurepärase autor ajakirjandusele, oskab keerulisi asju inimkeeles lahti seletada.

Ma ei ole täheldanud, et ta naisi võluda püüaks, pigem on naised ja eriti feministid tema vastutulelikkust kõvasti ära kasutanud. Ta on tore koostööpartner, kuidagi isalik ja alati positiivne. Imetlen tema kannatust tüütute inimestega suhlemisel ja sadade naisasjade ajamisel, mida kavalad feministid talle delegerivad.

Mall Hellam,
Avatud Eesti Fondi esinaine:

Olen raskustes Voldemar Kolga puuduste leidmisel. Tunnen teda juba mitu aastat. Kokku viis huvi selliste nähtuste vastu nagu filantroopia ja selle peegeldused Eestis, kodanikuühiskonna olemus, samuti naisuuringute algatamine Eestis. Ta on väheseid teadlasi, kes eelnimetatud teemadega on põhjalikumalt tegelema ning meelde jäävalt jutustavat ta neid ka oma tudengitele.

Kuulume mõlemad Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu juhatusse. Arutelud Voldemar Kolgaga on alati nauditavad ja rikastavad. Ta on suurepärase ideede generaator ja valmis kõige uuega kaasa tulema. Tõeliselt rutiinivaba inimene sõna parimas tähenduses.

Mati Heidmets,
psühholoog, kolleeg
Tallinna Pedagoogikaülikoolist:

Alati naeratav Voldemar eristub eelkõige oma mõnusa teistsugususega. Ta oli esimene eesti professor, kes riputas hõberõnga kõrvalesta külge, teenides sellega

tudengite heatahtlikku mõminat ja kolleegide nõutuid pilke. Pärast Ameerikas käimist on ta erilist laetud ning tegeleb vähemalt kahekümne eri asjaga korraga. Teoreetiliselt peaks sellise elu tulemuseks olema maohaavad, mis Voldemari puhul on ebatüüpiline. Tema riputab paar rõngast juurde ja möllab edasi. Mulle sellised inimesed meeldivad, sealt tuleb värvi ja lõhnu.